

казва са *Психологія*. Въ отношеніе къмъ душата ни, тя е туй каквото Физиката въ отношеніе къмъ вещественната природа — система на знанія, придобиты чрезъ наблюдение, и слѣдователно, знанія положителны.

Зета, споредъ етимологіята си (отъ ψυχή — душа и λόγος — слово, разумъ), Психологіята е собствено *наука за душата*. Отъ нея ний тукъ ще са заемнемъ само колкото да си обяснимъ що е то *духъ, память, изображение и разумъ*.

1) *Духъ и главнытъ му силы*. Человѣкъ, като гледа себя си и предметытъ, които го окружавать, може да различава и тѣхъ помежду имъ и себя си отъ тѣхъ; тѣй той познава онуй, което съществува или не съществува. Туй познаванье за предметытъ и общо за тваритѣ, както и разпознаваньето имъ, ний го наричамы *умъ, свѣсь, съзнателность*. А силата, която произвежда въ чловѣка тѣзи свѣсь за него и за външната т. е. вещественна природа, нарича са *духъ* или *душа*, и са гледа общо като същество различно отъ нашето тѣло, ако и да е съ него пакъ тѣсно свързано.

Главнытъ силы на чловѣческыя духъ сѣ три: а) *Умъ*, сила мыслителна, която клонѣ къмъ истинското и правото; в) *Чувство*, сила ощутиелна, която бѣга къмъ прекрасното; г) *Воля*, сила желателна, която са стреми къмъ доброто.

Отъ горѣреченното слѣдува, че тѣлото е като средство на духа или негово орѣдіе (органъ), чрезъ което външнытъ предметы дѣйствувать на него и той дѣйствува на тѣхъ.

Когато предметытъ дѣйствувать на насъ непосредственно, тогазы ний *ощущамы, гледамы, забѣлѣжваемы*.

Нашытъ духъ чрезъ тѣлеснытъ органы познава и разпознава или различава външнытъ предметы. Тѣзи органы сѣ: *очытъ, ушытъ, носѣтъ, языкѣтъ и кожата* и сѣ скоп-